

IBEERE OGOTA

Nipa Awon Idajo Nipa Ejé Osu ati Ibimo

Latı qwó Ọlolajulo Ash-shaykh Ọlopolopó mimó
Muhammad Bn Sālihu Al-U'thaimeen

Ki Ọlohusun şe aforijin fun un ati fun awon obi rę mejeeji ati fun awon musulumi

ستون سؤالاً في أحكام الحيض والنفاس - يوربا

Ibeere ögota
nipa awọn idajọ
ejẹ nnkan oṣu
ati ibimọ

شركاء التنفيذ:

دار الإسلام   جمعية الربوة   رواد الترجمة   المحتوى الإسلامي

يتاح طباعة هذا الإصدار ونشره بأي وسيلة مع
اللتزام بالإشارة إلى المصدر وعدم التغيير في النص.

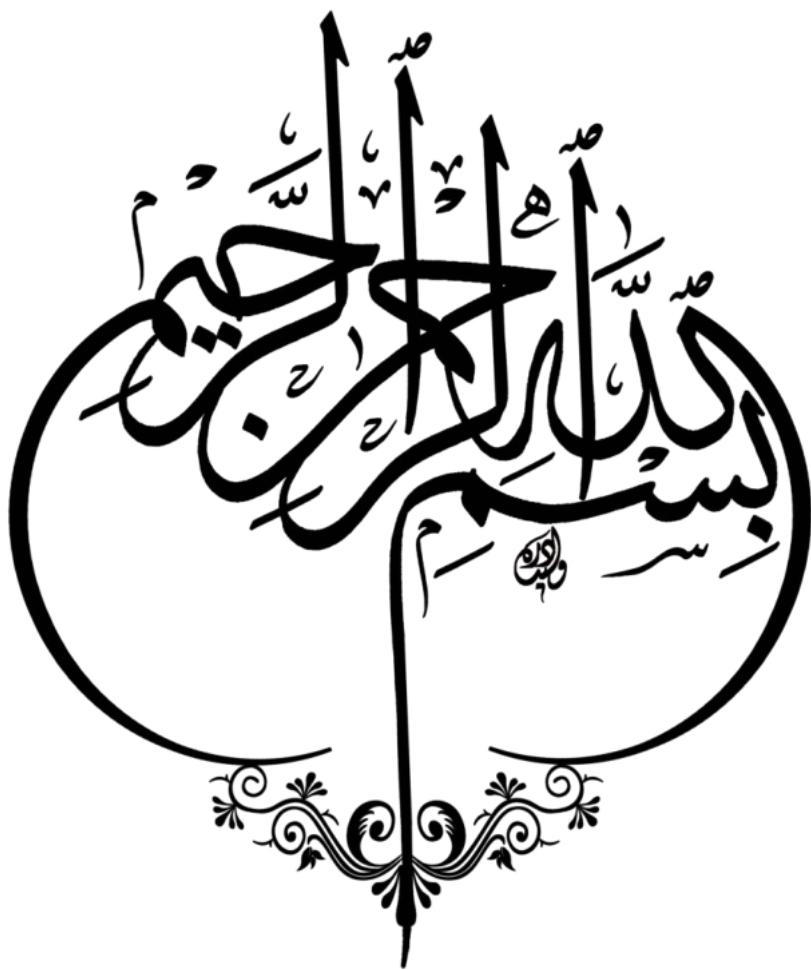
 Telephone: +966114454900

 @ ceo@rabwah.sa

 P.O.BOX: 29465

 RIYADH: 11557

 www.islamhouse.com

Pèlú orúkọ Ọlóhun Ajóké-aye Àṣàké-òrun

Ọró iṣaaaju

Ọpé ni fun Ọlóhun, iké ati ọla ko maa ba Ojíṣe Ọlóhun Muhammad ọmọ Abdullahi ati awọn ara ile rẹ ati awọn saabe rẹ ati ẹni ti o ba rin lori oju ọna rẹ titi di ọjọ ἑsan, Iéyin naa:

Iré ọmọ iya mi Mùsùlùmí lóbìnrin!

Ní iwoye si ọpolopó ibeere ti o n wa ba awọn onimimo nipa alamori awọn idajó ejé nnkan oṣu nibi awọn ijósin, a ri i pe ki a ko awọn ibeere ti o maa n pààrà ni gbogbo igba jọ, ati eyi ti o maa n şelé ni ọpó igba lání fà á gún, ìyen ni láti şe e ni şókí.

Iré ọmọ iya mi Mùsùlùmí lóbìnrin!

A şe ojúkòkòrò láti ko wọn jọ; ki o le baa jẹ nnkan ti yoo wa ni arówoto ni gbogbo igba, ìyen rí béké fun şíše pataki imọ agbóye ẹsin nibi ofin Ọlóhun, ki o le baa maa jósín fun Ọlóhun lori imọ ati amódaju

Akiyesi: Lójú ẹni ti o ba n şí iwe naa wo fun igba akókó, o le dà bí pe awọn ibeere kan jẹ nnkan ti n paara, şugbón Iéyin ironu si, yoo pada ri i pe alekun imọ kan n béké nibe nibi ídáhùn kan si omiran, a ri i pe ki a ma fi ojú fò wón ru.

Ki iké Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba Anabi wa Muhammad
ati awọn ara ile rẹ ati awọn sòhaba rẹ lapapo

*

Ninu awọn idajo ejẹ nnkan oṣu nibi irun ati awẹ

Ibeere akokọ: Ti obinrin ba mọra ní kété ti alufajari bá yo, ḥnjé o maa kóra ro ti yoo si gba awẹ ojọ yii, ti o si maa ní awẹ ojọ yii, àbí o maa san an padà?

Idahun akokọ: Ti obinrin ba mọra lẹyin yíyọ alufajari, ọrọ meji ni o n bẹ fun awọn onimimọ nipa kiko ara rẹ ro ni ojọ yen:

Ọrọ akokọ: Dajudaju ikoraro yoo maa jẹ dandan fun un ni eyi ti o şeku ninu ojọ yen, şugbon wọn ko nii ka a fun un, bi ko şe pe idapada maa jẹ dandan fun un, eleyii ni eyi ti o gbajumọ ninu oju ḥna Imam Ahmad- ki Ọlọhun kẹ e-

Òrò keji: Dajudaju ikoraro o nii jẹ dandan fun un ni eyi ti o şeku ninu ojọ yen; nitori pe o jẹ ojọ kan ti awẹ rẹ ko nii ni alaafia nibẹ; nitori pe o jẹ eni ti o n şe nnkan oṣu ni ibèrè ojọ náà, ko si si ninu awọn alaawẹ. Ti ko ba ti wa ni alaafia, anfaani kankan ko şeku fun ikoraro, ati pe akoko yii jẹ akoko kan ti ko ni ọwọ lódò rẹ; nitori pe o jẹ eni ti a pa laşẹ lati má gba awẹ ni akokọ ọsan, bi ko şe pe gbigba awẹ rẹ jẹ eewọ fun un ni akokọ ọsan Awẹ ti sharia: Oun ni ikoraro kuro nibi awọn nnkan ti wọn le ba awẹ jẹ ni ti

ijosin fun Ọlọhun- Alagbara ti O gbọnngbọn- lati igba ti alufajari ba ti yọ titi ti oorun yoo fi wọ

.Xrò yii- gęęę bi o şe ri i- ni o tęsuwọn ju ọrọ ijé dandan ikoraro lọ, ati pe lori ọrọ mejeeji ni idapada ọjọ yii yoo ti je dandan fun un

Ibeere keji: Ti ἑni ti o n şe nnkan oşu ba mọra, ti o wę lęyin irun alufajari, ti o ki run, ti o pari awę ọjọ rę, nję idapada rę je dandan fun un?

Idahun keji: Ti ἑni ti o n şe nnkan oşu ba mọra şiwaju yiyo alufajari koda ko şe pe pęlu işeju kan, şugbọn o ni amódaju nipa imọra, ti o ba je inu Ramadan, dandan ni fun un ki o gba awę, awę rę ni ọjọ yen yoo ni alaafia, ti idapada rę ko nii je dandan fun un; nitori pe o gba awę nigba ti o wa ni mimọ, koda ki o ma wę afi lęyin yiyo alufajari, ko si eşę nibę Gęęę bi o şe je pe ti ọkùnrin ba je oni janaba lara latara ibalopọ tabi ala, ti o wa je saari, ti ko wę afi lęyin yiyo alufajari, awę rę ni alaafia Pęlu ibamu yii, mo fę lati pe yin si akiyesi si alamori miıràn kan lọdọ awọn obìnrin ti eję nnkan oşu ba yọ si i ti o si ti gba awę ọjọ yen, apakan ninu awọn obinrin maa n lérò pe ti eję nnkan oşu ba yọ si i lęyin ti o ba şinu şiwaju ki o to ki irun Ishai pe awę rę ọjọ yen ti baję Èyí ko si ẹri fun un, bi ko şe pe eję

nnkan oṣu ti o ba yọ si i lẹyin wiwọ oòrùn, koda ko şe pe pèlu işeju aaya, dajudaju awé rẹ pe o si ni alaafia

Ibeere keta: Njẹ o jẹ dandan fun ἑni ti ejẹ ibímọ n da lara rẹ lati gba awé ati ki irun ti o ba mọra şiwaju ogoji ojọ?

Idahun keta: Bẹneni, igba ti ἑni ti ejẹ ibímọ n da lara rẹ ba mọra şiwaju ogoji ojọ, o jẹ dandan fun un lati gba awé ti o ba jẹ inu Ramadan; o si jẹ dandan fun un lati kirun, o si lẹtqo fun ọkọ rẹ lati ba a lopọ; nitori pe ἑni mimọ ni, ko si si nnkan ti yoo kọ awé lara rẹ, tabi nnkan ti yoo kọ ije dandan irun fun un ati şíše ibalopọ ni eto

Ibeere kérin: Ti nnkan oṣu obìnrin bá jẹ ojọ mejo tabi ojọ meje, lẹyin naa o wa tésiwaju pèlu rẹ ni ekan tabi eemeji tabi ju iyen lo, ki ni idajọ naa?

Idahun kérin: Ti nnkan oṣu obìnrin yii ba jẹ ojọ mèfa tabi meje, lẹyin naa ti akoko yii wá gún síi, ti o wa di ojọ mejo tabi mèsan-an tabi mèwaa tabi mókànlá, ko nii kirun titi yoo fi mó lỵen rí béè; nitori pe Anabi- ki iké Ọlohung ati ọla Rẹ maa ba a- ko pa aala kan pato nibi ejẹ nnkan oṣu, Ọlohung- ti ọla Rẹ ga sọ pe-:

﴿وَيَسْأُلُونَكَ عَنِ الْمَحِيطِ قُلْ هُوَ أَذَى...﴾ [البقرة: 222]

{Wón sì n̄ bi ó lèrè nípa ññkan oṣù (obìnrin). Sọ pé: “Inira ni (sisúnmó wọn lásikò náà)}[Surah Al-Baqarah: 222] Gbogbo igba ti ejé yii ba n̄ şeku, obinrin naa maa wa lori işesi rẹ titi yoo fi mọ, ti yoo wẹ, lẹyin naa yoo kirun, ti o ba yọ si i ni oṣu keji ti o din si iyẹn, yoo wẹ ti o ba ti mọ, koda ki o ma jẹ lori akoko ti o şiwaju

Nnkan ti o şe koko ni pe dajudaju obinrin gbogbo igba ti ejé nnkan oṣu ba ti n̄ bẹ pélú rẹ, ko nii kirun, boyo ejé nnkan oṣu naa papọ mọ àṣà rẹ ti o şiwaju, tabi o lekun si i, tabi o din, ti o ba ti mọ yoo kirun

Ibeere karun-un: Obinrin ti ejé ibimọ n̄ da lara rẹ, nje yoo jokoo fun ogoji ojọ ti ko nii kirun tabi gba awẹ, tabi ohun ti a maa woye si ni dida ejé rẹ, gbogbo igba ti o ba ti da, yoo mọra, yoo si kirun? Ati pe ki ni akoko ti o kere julọ fun imọra?

Idahun karun-un: Èni ti ejé ibimọ n̄ da lara rẹ ko si asiko kan ti o ni aala fun un, bi ko şe pe gbogbo igba ti ejé naa ba ti n̄ bẹ yoo jokoo, ti ko nii kirun, ko nii gba awẹ, ọkọ rẹ ko si nii sunmọ ḥon

Ti o ba ri mimọ- koda ko jẹ şiwaju ogoji ojọ-, ko da ki o ma jokoo afi fun ojọ mewaa tabi ojọ márùn-ún- dajudaju yoo kirun, yoo gba awẹ, ọkọ rẹ yoo ba a lopọ, ko si eşe nibi iyẹn-

Nnkan ti o ję koko ni pe dajudaju eję ibimọ ję alamori
kan ti a maa n mọ ọn lara, ti awọn idajo n so pọ mọ bibe rẹ
ati aisi rẹ, gbogbo igba ti o ba ti n bẹ, awọn idajo rẹ yoo
maa fi ẹsẹ rinlé, gbogbo igba ti o ba ti mọra kuro nibẹ yoo
bọ kúrò nibi awọn ìdájó rẹ.

Şugbọn ti o ba ju oğóta ojọ lọ, yoo di eni ti eję awaada n
da lara rẹ, yoo jokoo ni odiwọn ohun tí ó bá şe déédéé
nnkan oṣù rẹ só, leyin naa yoo wẹ, yoo si kirun

Ibeere kẹfa: Ti eję kékeré díè ba jade lati ara obinrin ni
oṣan Ramadan, ti eję yii wa tesiwaju pẹlu rẹ fun gbogbo
oṣu Ramadan ti o si n gba awẹ, njẹ awẹ rẹ ni alaafia?

Idahun kẹfà: Bẹení, awẹ rẹ ni alaafia, şugbọn awọn
ékán èjè yii ko ję nnkankan; nitori pe o n jade lati inu awọn
iṣan, wọn gba ọrọ wa lati ọdọ Aliy ọmọ Abu Talib- ki
Olóhun yönü si i- pe o sọ pe: Dajudaju awọn èkán èjè ti o
da gẹgẹ bii àmúrun yii, kii şe eję nnkan oṣu. Báyí ni wọn şe
sọ nipa rẹ (ki Olóhun yönü si i).

Ibeere keje: Ti eni ti o n şe nnkan oṣu tabi ti eję ibímọ n
da lara rẹ ba mọ şiwaju alufajari, ti ko ba wẹ afi leyin
alufajari, njẹ awẹ rẹ ni alaafia tabi ko ni?

Idahun keje: Bẹní, awẹ obinrin ti o n şe nnkan oṣu ni
alaafia ti o ba mọ şiwaju alufajari, ti ko wẹ afi leyin yiyo

alufajari, gege bęe naa ni eni ti eję ibimō n da lara rę; nitori pe nígbà naa o wa ninu awon alaawę, o jø eni ti janaba wa ni ara rę, ti alufajari ba yø ti o si jø oni janaba lara, dajudaju awę rę ni alaafia; Fun ɔro Qlohung ti O so pe:

﴿... وَلَا تُبَشِّرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَلَيْكُونَ فِي الْمَسَاجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرَبُوهَا﴾

﴿كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ عَالِيَّتَهُ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَقَّدُونَ﴾ [البقرة: 187]

{Ní báyíí, e súnmó wọn, kí e sì wá ohun tí Allāhu ko mó yín (ní ɔmø). E jø, e mu tití e ó fi rí iyatò láàarin òwú funfun (iyen, ìmólè òwúrò) ati òwú dúdú (iyen, òkùnkùn òru) ní àfémójumó} [Surah Al-Baqarah: 187]

Nigba ti Qlohung- ti ọla Rę ga- şe iyonda ibalopø titi ti alufajari o fi han, o jø dandan nibi iyen ki iwę ma waye afi lęyin yiyo alufajari, fun hadisi 'Aaisha- ki Qlohung yonu si i-pé Anabi- ki ikę Qlohung ati ọla Rę maa ba a- maa n ji ni oni janaba lara latara ibalopø awon ara ile rę ti o si n gba awę ıtumò rę ni pé: Anabi- ki ikę Qlohung ati ọla Rę maa ba a- ko nii wę latara janaba afi lęyin yiyo owuro.

Ibeere kejø: Ti obinrin ba funra mọ eję, ti ko jade şiwaju wiwø oòrùn, tabi ki o ni ìmòlára ìnira nnkan oşù, nję awę rę ojø yen ni alaafia, àbí idapada rę maa jø dandan fun un?

Idahun kejø: Ti obinrin ti o mọ ba ni ìmòlára pe eję nnkan oşù fé wá ti o si jø alaawę, şugbòn ko jade afi lęyin

wiwọ oòrùn, àbí ó ni ìmòlára ìnira nñkan oṣù, şùgbón ko jade afi lèyin wiwọ oòrùn, dajudaju awẹ rẹ ojọ yen ni alaafia, ti idapada rẹ ko si jẹ dandan fun un ti o ba jẹ oranyan, ti ẹsan rẹ ko si bajẹ pẹlu rẹ ti o ba jẹ asegbore.

Ibeere kèsàn-án Ti obinrin ba ri ejẹ, ti ko da a loju pe ejẹ nnkan oṣu ni, ki ni idajo awẹ rẹ ni ojọ yen?

Idahun kèsàn-án Awẹ rẹ ni ojọ yen ni alaafia; nitori pe ipilẹ ni aisi ejẹ nnkan oṣu titi yoo fi han si i pe ejẹ nnkan oṣu ni

Ibeere kewàá Nigba miiran obinrin maa n ri oripa kekere kan fun ejẹ tábí èkán ti o kéré gan ni àṣìkò ọtọqto nínú ojó kan, nigba mii o le ri i ni asiko nnkan oṣu ti ko i tâ şan jade, nigba mii o le ri i ni asiko ti kii şe ti nñkan oṣù, ki ni idajo awẹ rẹ ni awọn işesi mejeeji naa?

Idahun kewàá Idahun lori iru ibeere yii ti şaaju laipé yíí, şugbon o şeku pe ti o bajẹ pe awọn èkán èjè yii wa ni awọn ojọ nñkan oṣù, yoo ka a si ara ejẹ nnkan oṣu ti o mó ḥon; torí pé ó máa jẹ ejẹ nnkan oṣu ni.

Ibeere kòkànlá Èni ti o n şe nnkan oṣu ati èni ti ejẹ ibímọ n da lara rẹ, ñjé wọn maa jéun tabi mu ni ọsan Ramadan bi?

Idahun kókànlá Béeni, wọn maa jéun wọn si maa mu ni
oşan Ramadan, şugbón eyi ti o daa julò ni ki o jé ni kókó ti
énikéni ninu awon ɔmòde ba wa ni ɔdò rẹ ninu ile; nitori
pe iyen maa da iruju sílè fun wọn.

Ibeere kejila: Ti éni ti o n şe nnkan oşu tabi ti ejé ibímọ n
da lara rẹ ba mọ ni asiko Asr, njé irun Zuhr pélù Asr je
dandan fun un, tabi nnkankan ko jé dandan fun un yatò si
irun Asr nikan?

Idahun kejila Eyi ti o téswọn julò nibi ɔrò yii ni pe:
Nñkan kan ko jé dandan fun un yatò si irun Asr nikan;
nitori pe ko si éri kankan lori jíjé dandan irun Zuhr, ati pe
ipilé ni ki ɔrùn ó mó, léyin naa Anabi- ki iké Ọlòhun ati ọla
Rẹ maa ba a- sọ pe: “Énikéni ti o ba ba rakaa kan ninu Asr
šíwaju ki oòrùn to wọ, o ti ba Asr”. Ko sọ pe o ba Zuhr, ti o
ba şe pe Zuhr je dandan ni, Anabi- ki iké Ọlòhun ati ọla Rẹ
maa ba a- ko ba şe alaye rẹ, ati pe nitori pe obinrin ti o ba
şe nnkan oşu léyin wiwóle asiko Zuhr, nnkankan ko jé
dandan fun un afi sisán irun Zuhr yatò si irun Asr, bi o ti lẹ
jé pe wọn maa n da Zuhr pò mọ Asr, ko si si iyatò laaarin rẹ
ati laaarin aworan ti ibeere waye lori rẹ

Lori eyi, ɔrò ti o téswọn julò maa jé pe irun Asr nikan ni
o maa jé dandan fun un; fun itòka ɔrò Ọlòhun ati ifiwéra,
gegé bẹé ni ɔrò naa şe ri ti o ba mọra šíwaju wiwóle asiko

'Ishai, ko si nnkankan ti o jẹ dandan fun un afi 'Ishai, ti irun Magrib ko si jẹ dandan fun un

Idahun kétálá: Apakan ninu awọn obinrin ti wọn n ba oyun jẹ, işesi naa ko le ju: Ninu ki obinrin ba oyun jẹ şiwaju ki ọlè o to pé ni ẹdá, tabi ki o jẹ pe lẹyin ti o ti pe ni ẹdá, ti işetò si ti hàn nibẹ, ki ni idajọ awẹ rẹ ni ọjọ yen ti o ba oyun jẹ nibẹ, ati awẹ ọjọ ti o ri ejẹ nibẹ?

Idahun kétálá: Ti ọlè naa ko ba i tii pé ni ẹdá, dajudaju ejẹ rẹ ko kii şe ejẹ ibimọ, lori eyi yoo gba awẹ yoo si kirun, awẹ rẹ si ni alaaafia

Ti ọlè naa ba ti pé ni ẹdá, dajudaju ejẹ naa maa jẹ ejẹ ibimọ, ko lẹtọq fun un lati kirun nibẹ tabi lati gba awẹ

Ofin ti o de ọrọ yii ni pe: Ti ẹdá ọlè naa ba ti pe, ejẹ naa maa jẹ ejẹ ibimọ, ti ko ba tii pé ni ẹdá, dajudaju ejẹ rẹ ko kii şe ejẹ ibimọ, ti ejẹ naa ba jẹ ejẹ ibimọ, wọn şe ni eewo fun un nnkan ti wọn şe ni eewo fun eni ti ejẹ ibimọ n da lara rẹ, ti ko ba kii şe ejẹ ibimọ, iyen ko nii jẹ eewo fun un.

Ibeere kérinla: Dida ejẹ latara oloyun ni ọsan Ramadan, njẹ yoo lapa lara awẹ rẹ?

Idáhún kérinla: Ti ejẹ nnkan oṣu ba jade ti obinrin si jẹ alaawẹ, dajudaju awẹ rẹ maa bajẹ; fun ọrọ Anabi- ki ike Ọlohung ati ọla Rẹ maa ba a- pe: “Şe ko kii şe pe ti o ba ti

şé nnkan oṣu ko nii kirun, ko si nii gba awé ni?” Fun idi eyi wọn ka a si ara awọn nnkan ti n ba awé jẹ, ati pe ejé ìbímọ da gẹgẹ bii rẹ, ati pe jidade ejé nnkan oṣu ati ìbímọ n ba awé jẹ

Jijade ejé latara oloyun ni ọsan awé ti o ba jẹ nnkan oṣu da gẹgẹ bii ejé nnkan oṣu ἑni ti kii şé oloyun, o n túmò si pe: Yoo lapa lara awé rẹ, ti ko ba kii şé ejé nnkan oṣu ko nii lapa lara rẹ

Ati pe ejé nnkan oṣu ti o rọrun ki o waye lati ọdò oloyun ni ki o jẹ ejé nnkan oṣu ti o n tẹle ara wọn ti ko da lara rẹ lati igba ti o tì loyun, bi ko şé pe o n da lara rẹ ni awọn asiko nnkan oṣù rẹ, eyi jẹ ejé nnkan oṣu lori ṽo ti o tẹsuwọn julọ, awọn idajo ejé nnkan oṣu maa fi ẹṣe rinlẹ fun un

Şugbọn ti o ba ti da lara rẹ, lẹyin naa ti o wa n ri ejé lẹyin iyen, kii şé ejé nnkan oṣu niyen, dajudaju eyi ko nii lapa lara awé rẹ; torí pé ko kii şé ejé nnkan oṣu

Ibeere karundinlogun: Ti obinrin ba ri ejé kan ni asiko nnkan oṣu rẹ ni ojọ kan, ti ko wa ri ejé ni ojọ ti o tẹle e ni gbogbo ọsan, ki ni o jẹ dandan fun un lati şe?

Idahun karundinlogun: Eyi ti o han ni pe mimọ yii tabi gbígbẹ ti o şélé si i ni awọn ojọ nnkan oṣu rẹ maa tẹle

nnkan oṣu ni, a ko nii ka a si mimo, lori eyi yoo wa ni ἑni tí yoo jáwó kúrò nibi gbogbo nnkan ti ἑni tí n̄ şe nnkan oṣu kò gbódò şe. Awon apakan ninu awon onimimo so pe: ἑni ti o ba ri ejé ni ojò kan, ti o ri mimo ni ojò miiran, ejé náà maa jé ejé nnkan oṣu, mimo naa si maa jé imóra titi yoo fi pe ojò marundinlogun, Ti o ba ti pe ojò marudinlogun, nnkan ti o ba wa løyin rę ti di ejé awaada, eleyii ni nnkan ti o gbajugbaja ninu oju ọna Imam Ahmad ọmọ Hanbal- ki Olóhun kẹ e-

Ibeere kérindinlogun: Ni awon ojò ikeyin nibi ejé nnkan oṣu ati şiwaju mimo ti obinrin ko nii ri oripa ejé, njé yoo gba awé ojò yen ti ko si tii ri omi funfun, àbí ki ni yoo şe?

Idahun kérindinlogun: Ti o ba jé ninu işesi rę ni ki o ma ri omi funfun- gęę bi o şe wa fun awon obìnrin kan- yoo gba awé, ti o ba wa jé pe nínú işesi rę ni ki o ri omi funfun, ko nii gba awé tití ti yoo fi ri omi funfun

Ibeere kétadinlogun: Ki ni idajo kika Kuraani ἑni ti o n şe nnkan oṣu ati ἑni ti ejé ibímọ n da lara rę ni ti wiwo ati hiha ni işesi kò-şéé-má-şe, bii ki o jé ọmọ akékọ lobinrin tabi olukọ lobinrin?

Idahun kétadinlogun: Ko si eşe fun obinrin ti o n şe nnkan oṣu tabi ti ejé ibímọ n da lara rę nibi kika Kuraani ti

o ba bukaata si i, gęęę bii olukọ lobinrin, tabi ki o ję akékọ́
ti o n ka ıpín rę ti kò le má kà ni alę ati ọsan,

Şugbọn kika Kuraani lati wa ẹsan- eyi ti o daa julọ ni ki o
ma şe e; nitori pe ọpolopọ ninu awọn onimimo tabi eyi ti o
pò jù nínú wọn ri pe ẹni ti o n şe nnkan oṣu, kika Kuraani
ko lętqo fun un

Ibeere kejidinlogun: Njé pipaaró awọn aşo rę ję dandan
fun ẹni ti o n şe nnkan oṣu lęyin mimo, pęlu nini imo pe
dajudaju eję ko da si i tabi ęgbin?

Idahun kejidinlogun: Iyen ko ję dandan fun un; nitori pe
nnkan oṣu ko lee ko ęgbin ba ara, bi ko şe pe eję nnkan
oṣu maa n ko ęgbin ba nnkan ti o ba kàn nikani, fun idı
eyi, Anabi- ki ikę Ọlǫhun ati ọla Rę maa ba a- paşę fun
awọn obinrin ti eję nnkan oṣu ba da si aşo wọn lati fo wọn,
ki wọn si ki irun ninu awọn aşo wọn

Ibeere kɔkandinlogun: Obinrin kan ja awę ninu
Ramadan fun ojo meje ti o si ję ẹni ti eję ibimo n da lara rę,
ko si san an pada titi ti Ramadan keji fi wole ba a, o tun ja
awę ojo méje miıràn ninu Ramadan keji ti o ję ẹni ti o n
fun ọmọ ni ọyan, ti ko san an pada pęlu awijare aisan kan
ti o mu u, ki ni nnkan ti o ję dandan fun un ki Ramadan
keta si ti fę wole? E şe wa ni anfaani, Ọlǫhun A san yin ni
ęsan.

Idahun kókandinlogun: Ti obinrin yii ba ri bi o şe sò nipa ara rè- pe oun wa ninu aisan, ti ko si ni agbara ati san an pada- dajudaju yoo gba a pada ni igba ti o ba ti ni ikapa; nitori pe o jé éni ti a fun ni awijare, koda ki Ramadan keji wôle Şugbón ti o ba şe pe ko si awijare fun un, bi ko şe pe o kan n wa àwíjàre lasan ni ti ko si ni àkàkún, ko lẹtòq fun un lati lọ sisan awé pada lara di Ramadan keji " 'Aaisha- ki Ọlòhun yönü si i- sò pe: **Mo maa n jé awé, ti mi ko nii ni ikapa lati da a pada afi ninu Sha'ban**

"Lori eyi, o jé dandan fun obinrin naa lati kiyesi ara rẹ, ti ko ba si awijare fun un o ti jé ẹléşé, o jé dandan fun un lati ronupiwada lọ si ọdọ Ọlòhun, ki o tete lọ san nnkan ti o n bẹ lórun rẹ pada ninu awé, şùgbón ti o ba ni awijare ko si eşé fun un, ko da ki o lọ ọ lara fun ọdun kan tabi ọdun meji

Ibeere ogun: Apakan awọn obinrin, Ramadan keji maa wôle ba wọn ti wọn ko si tii gba awọn ọjọ kan ninu Ramadan ti o şáájú, ki ni nnkan ti o jé dandan fun wọn?

Idahun ogun: " Nnkan ti o jé dandan fun wọn ni: Ironupiwada lọ si ọdọ Ọlòhun kuro nibi işe yii; nitori pe ko lẹtòq fun éni ti o jé Ramadan lati lọ ọ lara di Ramadan keji laisi àwíjàre kankan; fun ọrọ 'Aaisha- ki iké Ọlòhun ati ọla Rẹ maa ba a- pe: **Mo maa n jé awé Ramadan, ti mi o si nii ni ikapa lati da a pada afi ninu Sha'ban.**

Eyi n tɔka si pe lilɔ ɔ lara ko rɔrun di ɔyin Ramadan keji, dandan ni fun un láti ronupiwada si ɔdɔ ɔlɔhun- Alagbara ti O gbɔnngbɔn- nibi nñkan ti o şe, ki o si san awọn ti o gbe ju silé pada løyin Ramadan keji

Ibeere kókanlelogun: Ti obinrin ba bérè nnkan oṣu ni aago kan ɔsan fun aperé, ti ko si tii ki irun Zuhr, njé sisán irun yen pada jé dandan fun un løyin imóra bi?

Idahun kókanlelogun: Iyapa énu wa nibi eyi laaarin awọn onimimo, o n béké ninu wón éni ti o sò pe: Ko jé dandan fun un lati san irun yii pada; nitori pe ko şe àseétó, ko si da ęşé; torí pé o lętqo fun un lati lò irun lara di ipari asiko rę O n béké ninu wón éni ti o sò pe: Sisan an pada jé dandan fun un, o n túmò si: Sisan irun yen pada; fun akotan ɔrò rę- ki iké ɔlɔhun ati ɔla Rę maa ba a-: “Éni ti o ba ba ra'kah kan ninu irun ti ba irun”

Ohun ti o fi ni lókàn balè ni: Ki o san an pada; nitori pe o jé irun ęyókan, ti ko si wahala nibi sisán an pada

Ibeere kejilelogun: Ti oloyun ba ri ejé şiwaju ibimo pélù ɔjó kan tabi meji, njé yoo gbe irun ati awé ju silé nitori rę, àbí ki ni?

Idahun kejilelogun: Ti oloyun ba ri ejé şiwaju ibimo pélù ɔjó kan tabi meji, ti irora ibimo si wa pélù rę, dajudaju ejé

ibímọ ni, yoo gbe irun ati awẹ ju sile nitori rẹ, ti ko ba si irora ibimọ pẹlu rẹ, dajudaju ejẹ ibajẹ ni, a o nii ka a kun, ko si nii kodi rẹ kuro nibi awẹ tabi irun

Ibeere kẹtalelogun: Ki ni o ri si lilo awọn ogun oni koro láti dènà nnkan osù; nitorí gbigba awẹ pẹlu awọn eniyan?

Idahun kẹtalelogun: Emi n şe ikilọ kuro nibi eyi; nitorí pe inira ti o tobi ni o n bẹ nibi awọn ogun oni koro yií, o fi eşe rinlé lọdọ mi lati ọdọ awọn dokita. A maa sọ fun obinrin pe: Eyi jẹ nnkan ti Ọlòhun ti kọ lori awọn ọmọbinrin Anobi Adam, gba tito pẹlu nnkan ti Ọlòhun- ti ọla Rẹ ga- kọ, gba awẹ nigba ti ko ba si idiwọ, ti idiwọ ba ti waa wa, ki o yaa já awẹ ni ἑni tí yoo yönü si nnkan ti Ọlòhun- ti ọla Rẹ ga-kadara

Ibeere kérinlelogun: Obìnrin kan, lẹyin osu meji ninu ejẹ ibimọ, ati lẹyin ti o ti mó, o béré si nii maa ri awọn èkán kekere ninu ejẹ, njẹ yoo ja awẹ, ti ko si nii kirun bi? Abi ki ni yoo şe?

Idahun kérinlelogun: Awọn isoro awọn obinrin nibi ejẹ nnkan osu ati ibímọ jẹ ibudo kan ti ko si ἑni ti o le wẹ e ja, ninu awọn okunfa rẹ ni: Lilo awọn ogun oni koro ti wọn maa n kodi oyin ati ejẹ nnkan osu, awọn eniyan ko mọ iru awọn isoro ti wọn pọ yii, Óótó ni pe awọn isoro yii ko yẹ ko gbo ni nnkan ti o ti n bẹ lati igba igbedide Ojisé Ọlòhun-

ki iké Ọlóhun ati ọla Rẹ maa ba a- kódà o ti n bẹ lati ịgbà tí obìnrin ti n bẹ, şùgbón pipò rẹ bi o şe tó yii, ti ọmọniyán ko ri ojútúú rẹ, o jẹ nnkan ti n ba ni nínú jẹ. Şugbón ̀ofin gbogbogboo ni pe: Ti obinrin ba ti mọ, ti o ti ri mimọ ti o daju nibi ejé nnkan oṣu ati nibi ejé ibile- nnkan ti mo gba lero pèlu mimo nibi ejé nnkan oṣu ni: Jíjáde omi funfun, oun ni omi funfun kan ti awọn obinrin mọ ọn- gbogbo nnkan tí o ba wa lẹyin mimọ bii omi ti o fẹ dudu, tabi pupa, tabi erekán, tabi omi tútù, gbogbo eyi kii şe ejé nnkan oṣu, ko si nii kodi irun ati awẹ ati ibálòpò; tori pe kii şe ejé nnkan oṣu, Ummu 'Atiyyah sọ pe: A wa ko ki n ka omi pupa ati omi ti o fẹ dudu si nnkankan. Bukhari ni o gbe e jade, Abu Daud şe alekun: Lẹyin mimọ. Sanadu rẹ ni alaafia Lori eyi a maa sọ pe: Gbogbo nnkan ti o şélé lẹyin mimọ ti o daju ninu awọn nnkan yii ko lee ko inira ba obinrin, ko lee kodi rẹ nibi irun rẹ ati awẹ rẹ ati sisunmọ ọkọ rẹ mọ ọn, şugbón o jẹ dandan lati ma kanju titi yoo fi ri mimọ; Nitori pe apakan ninu awọn obinrin, ti ejé ba ti gbé lara rẹ yoo tete lọ wẹ şiwaju ki o to ri mimọ Fun idi eyi awọn obinrin awọn şohaba maa n fi Kursuf ranşé si iya awọn olugbagbọ Aaisha- ki Ọlóhun yönü si i-, o n túmọ si: Owu ti ejé n bẹ nibẹ, o maa wa sọ fun wọn pe: E ma kanju titi ti e fi maa ri omi funfun.

Ibeere karundinlógbon: Àwọn kan ninu awọn obìnrin maa n ri ejé lọ, nígbà mii o maa da fun ọjọ kan tabi ọjọ meji, lẹyin naa yoo pada, ki ni idajọ nibi işesi yii nibamu si awé ati irun ati awọn ijòsin yoku?

Idahun karundinlógbon: Nnkan ti a mọ lọdọ ọpọlọpọ ninu awọn onimimọ ni pe: Ti obìnrin ba ni işesi, ti işesi rẹ wa pari, yoo wẹ, yoo si kirun, yoo si gba awé, nnkan ti o ba ri lẹyin ọjọ meji tabi ọjọ mèta ko kii şe ejé nnkan oṣu; nitorí pe ọjọ ti o kere julọ lọdọ awọn onimimọ ni ọjọ métálá

Apakan ninu awọn onimimọ sọ pe: Dajudaju gbogbo igba ti o ba ri ejé oun ni ejé nnkan oṣu, gbogbo igba ti o ba ti mọra kuro nibẹ o ti jẹ ἑni ti o mọ, ti ọjọ métálá ko ba i tii si laaarin nnkan oṣu méjèèjì.

Ibeere kérindinlógbon: Ewo ni o daa julọ fun obìnrin: Lati ki irun ni alẹ Ramadan ni ile rẹ, tabi ni mọsalasi, pataki julọ ti awọn waasi ati awọn iranti ba wa nibẹ? Ki ni ìmòràn rẹ fun awọn obìnrin ti wọn n kirun ni awọn mọsalasi?

Idahun kérindinlógbon: Eyi ti o daa julọ ni ki o kirun ni ile rẹ; fun kikari ọrọ Anabi- ki iké Ọlóhun ati ọla Rẹ maa ba a- ti o sọ pe: “Awọn ile wọn daa julọ fun wọn” Ati pe ìjáde obìnrin ko la ninu fitina ni ọpọlọpọ igba, ki obìnrin ni ile rẹ ni oore fun un ju ki o jade fun irun lọ si mọsalasi, ati

pe o rorùn lati ri àwọn waasi ati hadiisi naa ni ipasé kaséti.

Ìmòràñ mi fun awọn ti wọn n kirun ni mòsalasi ni: Ki wọn jade lati inu ile wọn ti wọn ko nii fi eşo wọn han, tabi lo lòfında

Ibeere këtadinlögbon: Ki ni idajø titø oúnjé wo ni ọsan Ramadan, ti obìnrin naa si jẹ alaawẹ?

Idahun këtadinlögbon: Idajø rẹ ni pe: Ko si ohun ti o burú nibẹ; fun ini bukaata si i, ṣugbon yoo tu nnkan ti o tówò danu

Ibeere kejidinlögbon: Obìnrin kan ti ijeba şele si i, ti o si wa ni ibere oyún, ọmọ naa si jabø lèyin jíjáde ejé ti o po ga, njé o jẹ dandan fun un lati ja awẹ, tabi ki o tesiwaju pèlu awẹ? Ti o ba ja awẹ, njé eşé n bẹ fun un bi?

Idahun kejidinlögbon: A maa sọ pe: Dajudaju oloyun ko le şe nnkan oṣu, ḡegé bi Imam Ahmad şe sọ: Awọn obinrin maa n da oyún mọ pèlu ki nnkan oṣu dúró. Ati pe nnkan oṣu- ḡegé bi awọn onimimọ şe sọ- Olohung- ìbükún ni fun Un ti ọla Rẹ ga- şeda rẹ fun ṣugbon jijé oúnjé ọmọ ninu ikun iya rẹ, ti oyun ba ti béré, ejé nnkan oṣu maa da

Ṣugbon awọn obinrin kan maa n şe nnkan oṣu lọ lori işesi rẹ ḡegé bi o şe wa şiwaju oyun, idajø eléyií ni pe

nñkan oşù rę ni alaafia; torí pé eję nnkan oşu rę n lọ, oyun naa ko lapa lara rę, nnkan oşu yii maa kọ gbogbo nnkan ti nñkan oşù eni tí ko loyun maa n kọ, o si maa sọ ohun ti o ba maa n sọ di dandan di dandan, o si maa mu kuro ohun ti o ba maa n mu kúrò.

Ni akotan: Dajudaju eję ti o n jade latara oloyun jẹ iran meji:

Iran kan jẹ eję nnkan oşu, oun ni eyi ti o tesiwaju pẹlu rę gegę bi o şe wa şiwaju oyun, itumọ iyen ni pe: Oyun ko lapa lara rę, yoo si jẹ eję nnkan oşu.

Iran keji: Eję kan ti o şelę si oyun lojiji, ninu ki o jẹ pe pẹlu okunfa ijanba kan, tabi gbigbe nnkankan, tabi jijabó lati ori nnkankan ati nnkan ti o jọ ọ, eję rę ni eyi kii şe eję nnkan oşu, bi ko şe pe eję işan ni Lori eyi ko lee kọdi rę nibi irun, tabi awę, bi ko şe pe o wa ninu idajo awọn ti wọn mọ

Şugbon ti ọmọ ba jabó latara ijanba naa tabi oyun ti o wa ni ikun rę, yoo wa lori nnkan ti awọn onimimọ sọ pe: Ti o ba jade ti ẹda ọmoniyan ti han nibę, wọn maa ka eję rę lęyin jíjáde rę si eję ibile, yoo gbe irun ati awę ju silę ti ọkọ rę si maa jina si i titi ti o fi maa mọ.

Ti ọlè naa ba jade ti ko si tii pé ni ẹdá, wọn ko nii ka si eję ibile, bi ko şe pe oun ni eję ibaję, ko nii kọdi rę kuro

nibi irun, tabi kuro nibi awé, tabi kuro nibi nnkan ti o yato si mejeeji

Awọn onimimọ sọ pe: Asiko ti o kere julọ ti pípé ni èdá maa n han nibé ni: Ojọ mọkanlelogorin; torí pe ọlè wa ninu ikun iya rẹ Gegé bi Abdulahi ọmọ Mas'ud- ki Olóhun yönü si i- şe sọ pe: Ojisé Olóhun- ki iké Olóhun ati ọla Rẹ maa ba a- ba wa sọrọ, oun si ni olododo ti a sọ òdodo fun, o sọ pe: “Dajudaju éni kòòkan ninu yin, wọn máa ko işeda rẹ jo sinu iya rẹ fun ogoji ọjọ ni omi lògbò lògbò, lèyin naa yoo di ejé kiki bii iyen, lèyin naa yoo di báási éran bii iyen, lèyin náà wọn maa gbe mòlaika kan dide si i, wọn maa pa a laṣẹ pèlu awọn gbolohun mèrin kan, wọn maa kò arisiki rẹ, ati igba ti yoo lo laye, ati işe rẹ ati boyá oloriburuku ni tabi oloriire ni”. Ko ròrun lati şeda rẹ şiwaju iyen, eyi ti o pò ju ni pe pípé ni èdá ko nii han şiwaju àádórùn-ún ọjọ, gegé bi apakan awọn onimimọ şe sọ

Ibeere kòkandinlògbòn: Obinrin kan ni mi, mo bi ọmọ ni ọsu këta lati ọdun kan séyìn, mi ko kirun titi ti mo fi mọ, wọn si ti sọ fun mi pe: O jẹ dandan fun é lati kirun. Ki ni maa şe, emi ko mọ onka awọn ọjọ naa geerege?

Idahun kòkandinlògbòn: Nnkan ti a mọ lòdò awọn onimimọ ni pe: Dajudaju obinrin ti oyin rẹ ba walé ni ọsu

kéta, ko nii kirun; nitori pe obinrin ti ọlè inu rẹ ba bó sílè ti èdá rẹ si ti pe, dajudaju ejé ti o ba n jade latara rẹ yoo maa je ejé ibimọ, ko si nii kirun.

Awọn onimimọ sọ pe: O rorun ki şışeda ọlè han ti o ba ti pe ojọ mọkanlelogorin, eyi si kere si oṣu mèta, ti o ba mọ amodaju pe ọlè naa jabọ ni oṣu kéta, dajudaju nnkan ti o şelé si i maa je ejé ibajẹ, ko nii gbe irun ju silẹ tori rẹ

Olubeere yii, o je dandan fun un lati ranti nínú èmí ara rẹ, ti ọlè naa ba jabọ şiwaju ọgɔrin ọjó, o maa san irun pada, ti ko ba mọ ojọ meloo ni o gbe ju silẹ O maa şe odiwọn rẹ, yoo si şe ìwádìí, yoo si san ohun ti o ba bori nínú èrò rẹ pe oun ko ki i. Ibeere ɔgbọn: Olubeere kan n sọ pe: Dajudaju lati igba ti awẹ ti je dandan fun un ti o n gba awẹ Ramadan, şugbọn kii san awẹ awọn ojọ ti o ja awẹ nibẹ tori nnkan oṣù, torí aimọ onka awọn ojọ ti o ja awẹ nibẹ ni o fi n beere itosona rẹ lọ si nnkan ti şíše rẹ je dandan fun un nsinyii. Idahun ɔgbọn: O şe wa laanu ki eyi maa şelé laaarin awọn obinrin olugbagbọ, dajudaju gigbe ju silẹ yii- ohun ti mo gba lero ni: Gbigbe sisán nnkan ti o je dandan fun un ninu awẹ ju silẹ- ninu ki o je ni ti aimokan, tabi ki o je ni ti àìní àkàkún, àdánwò ni mejeeji je; nitori pe aimokan, iwosan rẹ ni imọ ati ibeere Şugbọn àìní àkàkún, iwosan rẹ ni iberu Ọlohung- Alagbara ti O gbọnngbọn- ati

şíše amujuto rẹ, ati ipaya iya Rẹ, ati titete lọ si ibi nnkan ti iyọnú rẹ n bẹ nibẹ

O jẹ dandan fun obinrin yii lati ronupiwada lọ si ọdo Ọlọhun latara nnkan ti o şe, ki o si wa aforijin, ki o si şe ìwádìí àwọn ojọ ti o gbe wọn ju silẹ bi o ba şe lágbára mọ, yoo si san wọn pada, pẹlu eyi ni ɔrùn rẹ yóò fi mó, ki Ọlọhun gba ìrònúpìwàdà rẹ.

Ibeere kókanlelögbón: Ki ni idajọ ti obinrin ba ri nnkan oṣu lẹyin wiwóle asiko irun? Njẹ o jẹ dandan fun un lati san an pada ti o ba ti mọ? Gẹgẹ bẹ́ naa ni ti o ba mọ ʂiwaju ki asiko irun tó lọ?

Idahun kókanlelögbón: Akókó: Ti obìnrin ba ri ǹkan oṣu lẹyin wiwóle asiko irun, o jẹ dandan fun un ti o ba mọ lati san irun ti o ri ǹkan oṣù rẹ ni àṣíkò rẹ pada, ti ko ba i t̄i ki i ʂiwaju ki o to ri ǹkan oṣù lỵen ri bẹ́ fun ọrò Ojiṣé Ọlọhun- ki iké Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- pe: “Eṇi ti o ba ba rakah kan ninu irun ti ba irun” Ti obinrin ba ba ninu akoko irun odiwọn rakah kan, ti o wa ri nnkan oṣu ʂiwaju ki o to kirun, ti o ba ti móra, sisán an pada maa jẹ dandan fun un Ikeji: Ti o ba móra kuro nibi nnkan oṣu ʂiwaju jijade akoko irun, sisán irun yen pada maa jẹ dandan fun un, ti o ba mó ʂiwaju ki oòrùn to yọ pẹlu odiwọn rakah kan, sisán irun alufajari pada maa jẹ dandan fun un Ti o ba mó ʂiwaju

wiwọ oòrùn pẹlu odiwọn rakah kan, sisan irun Asr pada maa di dandan fun un Ti o ba mọ şiwaju idaji oru pẹlu odiwọn rakah kan, sisan irun Ishai jẹ dandan fun un, Ti o ba mọ lẹyin idaji oru, irun Ishai ko jẹ dandan fun un, o maa ki irun alufajari ti asiko rẹ ba tó. Ọlohung- mimọ ni fun Un ti ọla Rẹ ga- sọ pe:

﴿إِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَاذْكُرُوا اللَّهَ قِيمًا وَعَلَى جُنُوبِكُمْ إِذَا أَطْمَأْنَتُمْ فَاقْبِلُوا﴾

الصلوة إن الصلوة كانت على المؤمنين كتبنا موثقنا [١٠٣] النساء: 103

{Nígbà tí e bá sì fòkàn balè (iyen nígbà tí e bá wọnú ilú), kí e kírun (ní pípé). Dájúdájú ịrun kíkí jé ḥoran-anyàn tí A fi àkókò sí fún àwọn onígbàgbó òdodo}[Surah An-Nisâ': 103] O n túmò si: ḥoran-anyan kan ti a fi akoko kan pato si i, ko lẹtọq fun ọmóniyan lati mu irun jade kuro ni akoko rẹ, tabi ki o bérè rẹ şiwaju akoko rẹ

Ibeere kejilelogbọn: Mo ri nnkan oṣù mi lori irun? Ki ni maa şe? Njé maa san irun ti o jẹ ni asiko nnkan oṣù pada bí?

Idahun kejilelogbọn: Ti nnkan oṣù ba şélé lẹyin wiwôle akoko irun- bii ki o ri nnkan oṣù lẹyin ti oorun bá yẹ àtàrí pẹlu ọgbọn işeju fun apéré- lẹyin ti o ba mọra kuro nibi

nnkan oṣu yoo san irun yii pada, eyi ti akoko rẹ wole nigba ti o jẹ eni ti o mọ Fun ọrọ Qoba ti ọla Rẹ ga ti O sọ pe:

﴿...إِنَّ الْأَصَلَّةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كَتَبَنَا مَوْقُوتًا﴾ [النساء: 103]

{Dájúdájú ìrun kíkí jé ḥoran-anyàñ tí A fi àkókò sí fún àwọn onígbàgbó òdodo}[Surah An-Nisâ': 103] Ko nii san irun ti o jẹ ni akoko nnkan oṣu pada; fun ọrọ rẹ- ki ike Ọlòhun ati ọla Rẹ maa ba a- ninu hadisi ti o gun: “**Şe kii şe pe ti o ba şe nnkan oṣu ko nii kirun, ko si nii gba awẹ ni**”. Awọn onimimọ fi ẹnu ko lori pe dajudaju ko nii san irun ti o jẹ ni asiko nnkan oṣu pada Ṣugbọn ti o ba mọ, ti nnkan ti o şeku ninu akoko jẹ odiwọn rakah ati ju bẹẹ lo, yoo kirun ni asiko yen ti o mọ nibẹ; fun ọrọ rẹ- ki ike Ọlòhun ati ọla Rẹ maa ba a- pe: “**Eni ti o ba ba rakah kan ninu Asr şiwaju ki oorun to wọ, o ti ba Asr**” Ti o ba mó ni akoko Asr, tabi şiwaju yiyo oorun, ti nnkan ti o şeku ti oorun fi maa wò tábí yọ jẹ odiwọn rakah kan, yoo ki Asr nibi ɔrò akokọ, yoo si ki Alufajari nibi ɔrò keji

Ibeere ketalelogbọn: Iyá mi to ọmọ ọdun marundinlaadòrin, ko si bímọ lati bii ọdun mòkandinlogun, ni báyíí, ejé n da gan lara rẹ lati bii ọdún méta, o da bii pe àìsàn ni ti o şe e ni àṣìkò yen, awẹ si ni o n bò yii, ìmòràn wo ni ẹ maa gba a? Ki ni iru rẹ maa şe?

Idahun këtalelobon: Idájó irú obìnrin ti ejé ti o pò gan n jáde lara rẹ yii ni: Ki o gbe irun ju silé ati awé ni asiko işesi rẹ şiwaju işelé ti o şelé si i yii, ti o ba jé pe işesi rẹ ni pe o maa n şe nnkan oşu ni ibéré gbogbo oşu fun ojọ méfa fun apéré, yoo ko ara ro lati ibéré gbogbo oşu fun ojọ méfa ti ko nii kirun tabi gba awé, ti o ba ti pari yoo wé yoo si kirun yoo si gba awé

Bi obìnrin yii yoo şe maa kirun ati awọn iru rẹ ni pe: Yoo fò gbogbo ojú ara rẹ dáadáa, yoo wàá wé nnkan mò ọn, yoo si şe aluwala, yoo maa şe ìyen léyin wiwóle irun oran-anyan, gęęę bęęę naa ni yoo şe maa şe e ti o ba fęęę yan nafila ni igba ti o yatö si awọn akoko awọn irun oran-anyan

Ni işesi yii- nitori inira ti o wa fun un- o lętqo fun un lati da irun Zuhr ati Asr papo, ati irun Magrib ati Ishai; titi ti işe rẹ yii o fi jé eyókan fun irun meji: Irun Zuhr ati Asr Eyókan fun meji: Irun Magrib ati Ishai. Eyókan fun irun Alufajari naa, yoo waa şe e ni eheméta rópò ki o jé ehemarun-un. Maa tun un wí ni eęęękan sii pe: Ti o ba ti fęęę mōra yoo fò oju ara rę, yoo si wé aşo tabi nnkan ti o jö ọ mò ọn tití ti nnkan ti o n jade yoo fi fuyę, léyin naa yoo şe aluwala, yoo ki Zuhr ni mérin, ati Asr ni mérin, Magrib ni měta, Ishai ni mérin, ati alufajari ni rakah meji, eyi n túmò si pe: ko nii din irun ku, gęęę bi àwọn èèyàn kan şe n lero. Şugbon o lętqo fun un

lati da irun Zuhr ati Asr papo, ati Magrib ati Ishai papo, ninu ki o da Zuhr ati Asr papo ni ti lilo lara tabi titi si iwajú, gege bęe naa ni Magrib pęlu Ishai ninu ti lilo lara tabi titi si iwajú, ti o ba fe şe nafila pęlu aluwala yii ko si ohun ti o burú nibę.

Ibeere kérinleloğbón: Ki ni idajö kí obinrin wà ni mosalasi ọwọ ti o si jẹ eni ti o n şe nnkan oṣu; fun titeti si awon hadisi ati awon khutubah?

Idahun kérinleloğbón: Ko lętqo fun obinrin ti o n şe nnkan oṣu lati wa ninu mosalasi eewo tabi mosalasi miiràn, şugbón o lętqo fun un lati koja ninu mosalasi lati mu nnkan ti o ni bukaata si nibę ati nnkan ti o jo iyen Gege bi Anabi- ki iké Ọlöhun ati ọla Rę maa ba a- şe sọ fun Aisha nigba ti o pa a laşę mu khumroh wa¹, o sọ pe: O wa ninu mosalasi, mo si n şe nnkan oṣu. O sọ pe: “**Dajudaju nnkan oṣu rę ko si ni ọwọ rę**”. Ti eni ti o n şe nnkan oṣu ba koja ninu mosalasi, ti ọkàn rę si balę pe eję ko nii kan sínú mosalasi, ko si eşe fun un.

Şugbón ti o ba fe wole ki o jokoo, eleyii ko lętqo

---

¹ Al-Khumroh: Oun ni itę ti olukirun maa n fi ori kanlı lori rę, won sọ ọ ni khumroh; nitori pe o maa n khammaroh oju, itumọ rę ni pe: O maa n bo o

Ẹri lori iyen ni pe: Anabi- ki iké Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba
a- pa awọn obinrin laṣẹ nibi irun yidi lati jade lọ si aaye ti
wọn ti n ki irun yidi (àwọn ọdòbinrin ti wọn şeşé bálgáà,
ati awọn obinrin ti wọn maa n wà nínú ilé léyìn gágá, ati
awọn ti n ri ejé nnkan oṣù), şùgbón wọn pa àṣẹ fun awọn ti
n şe nnkan oṣu lati jìnnà si ààyè ìkírun. Ìyen n tóka si pe ἑni
ti o n şe nnkan oṣu ko lẹtòq fun un lati wa nínú mósalasi
lati tẹti si khutuba, tabi ẹkọ ati awọn hadisi

*

Ninu awọn idajo imọra nibi irun

Ibeere karundinlogoji: Njẹ nnkan ti o n san ti o n jade lára obìnrin- funfun ni o jẹ ni tabi pupa- jẹ nnkan ti o mọ àbí nnkan ẹgbín ni bí? Njẹ aluwala jẹ dandan nibẹ, pẹlu nini imọ pe o n jade lai dúró? Ki ni idajo ti o ba n şe şegeşege, pataki julọ ọpolopọ awọn obinrin- paapaa julọ awọn akékòjó lobinrin- wọn maa n ka iyen si ìtutù abé ti adamọ, ti aluwala ko jẹ dandan latara rẹ?

Idahun karundinlogoji: Eyi ti o han si mi lẹyin iwadii ni pe: Nnkan ti o n san ti o n jade lára obìnrin ti ko ba jade lati inú àpò ìtò, bi ko şe pe o n jade láti apo ibi, nnkan ti o mọ ni, şugbọn yoo ba aluwala jẹ tòun ti bi o şe jẹ nnkan ti o mọ; nitori pe wọn ko şe ni majemu fun nnkan ti o n ba aluwala jẹ lati jẹ nnkan ẹgbín, gégé bíí iso ti o n jade lati idi, ko ni ara, tòun ti bẹ́ naa o n ba aluwala jẹ.

Lori eyi, ti o ba jade lara obìnrin ti o si ni aluwala, yoo ba aluwala jẹ, o si di dandan fún un ki o tun un şe.

Ti ko ba dúró, ko nii ba aluwala jẹ, şugbọn yoo maa şe aluwala fun irun ti akoko rẹ ba wôle, ti yoo si kirun ṣoranyan ati naafila ni akoko ti o şe aluwala nibẹ yíi, yoo ka Kuraani, yoo si şe nnkan ti o fẹ ninu nnkan ti wọn şe ni ẹtò fun un Gẹgẹ bi awọn onimimo şe so nipa eyi nibi ení ti n tò

sára, eleyii ni idajó nnkan ti o n sàn ni abala imọra, nnkan ti o mọ ni, ni abala biba aluwala jẹ, o jẹ nnkan ti o n ba aluwala jẹ ayafi ti ko ba dúró, ti ko ba duro ko nii ba aluwala jẹ, şugbọn o jẹ dandan fun obinrin naa lati má şe aluwala fun irun afi lèyin ti akoko rẹ ba wôle, ki o si wé nñkan mọ ọn.

Şugbọn ti o ba maa n dá, ti o si wa ninu işesi rẹ lati maa dá ni awọn akoko irun, yoo lọ irun lara di asiko ti o maa n dá nibẹ, niwọn igba ti ko ba paya ki akoko irun lọ, ti o ba paya rẹ yoo şe aluwala, yoo si wé aşo mọ ọn, yoo si kirun

Ko wa si iyatọ laaarin eyi ti o kere ati eyi ti o pọ; nitori pe oju ara ni gbogbo ἑ ti n jáde, kekere rẹ ati pupo rẹ maa jẹ nnkan ti o n ba aluwala jẹ, yatọ si eyi ti o n jade lati èyà ara ti o şeku gęgę bii eję ati eebi, ko nii ba aluwala jẹ, ati kekere rẹ ni o tabi pupo rẹ

Şugbọn ini adisókan awọn obinrin kan pe ko lee ba aluwala jẹ, eleyii mi ko mọ ẹri kankan fun un, afi ọrọ kan ti Ibn Hazmi- ki Ọlọhun kẹ ἑ- sọ pe: Dajudaju eyi ko lee ba aluwala jẹ. Şugbọn ko sọ ẹri kankan fun eyi, ti o ba ni ẹri kan ninu iwe Ọlọhun ati ọrọ Ojişẹ Ọlọhun tabi awọn ọrọ awọn sòhaba ni, ko ba jẹ awijare

O jẹ dandan fun obinrin lati bẹru Ọlọhun, ki o si ko akolekan imọra rẹ; nitori pe irun, wọn ko lee tewo gba a

Iaisi imọra ko da ki o kirun ni ìgbà ọgọrun-un, bi ko şe pe apakan awọn onimimo sọ pe: Dajudaju ἑni ti o n kirun laini imọra maa di keferi; nitori pe eyi wa ninu abala işe yeye pēlu awọn aayah Ọlohun- mimo ni fun Un ti ọla Rẹ ga-

Ibeere kérindinlogoji: Ti obìnrin ti nnkan ti n san n jade lara rẹ lai dúró fun irun ḥoran-anyan, njé o tọna fun un lati ki nnkan ti o ba fẹ ninu awọn nafila tabi ki o ka Kuraani pēlu aluwala ḥoran-anyan yen titi di akoko ḥoran-anyan keji?

Idahun kérindinlogoji: Ti o ba şe aluwala fun irun ḥoran-anyan lati ibèrè akoko, o létòó fun un lati ki nnkan ti o fẹ ninu awọn ḥoran-anyan ati awọn nafila ati kika Kuraani titi ti akoko irun miiran yoo fi wole

Ibeere kétadinlogoji: Njé o tọna fun obinrin yen lati ki irun duha pēlu aluwala alufajari?

Idahun kétadinlogoji: Iyen ko tọna; nitori pe irun duha jẹ nnkan ti o ni akoko, o jẹ dandan ki o şe aluwala fun un Ieyin wiwôle akoko rẹ; nitori pe eleyii da gęgę bii ἑni ti eję awaada n da lara rẹ, Anabi- ki ike Ọlohun ati ọla Rẹ maa ba a- si ti pa ἑni ti eję awaada n da lara rẹ laşę lati maa şe aluwala fun gbogbo irun kòòkan

Akoko Zuhr ni: Lati igba ti orun ba ti yę atari titi di akoko Asr

Akoko Asr: Lati igba ti akoko Zuhr ba ti lọ titi di akoko ti oorun maa di aláwò iyeyè, ati pe akoko lálúrí rẹ ni titi di wiwọ oòrùn.

Akoko Magrib: Lati akoko wiwọ oòrùn titi ti awonpapa pupa yóò fi wólé.

Akoko Ishai: Lati wiwôle awonpapa pupa titi di idaji oru

Ibeere kejidinlogoji: Njẹ o tọna fun obinrin yii lati ki irun oru ti idaji oru ba pari pèlu aluwala Ishai?

Idahun kejidinlogoji: Rara, ti idaji oru ba pari, o je dandan fun un lati tun aluwala şe, àwọn kan sọ pe: Ko je dandan fun un lati tun aluwala şe. Oun ni eyi ti o tèsuwọn julọ

Ibeere kòkandinlogoji: Ki ni ipari akoko irun Ishai? Ati pe bawo ni dida a mọ şe maa rɔrun?

Idahun kòkandinlogoji: Ipari akoko Ishai ni idaji oru, wọn maa da iyen mọ pèlu dida nnkan ti o wa laaarin wiwọ oòrùn ati yiyo alufajari si meji, idaji akòkò ni akoko Ishai maa pari pèlu rẹ, ti idaji oru keji maa şeku ti ko kii şe akoko kankan, bi ko şe pe gaga ni laaarin Ishai ati alufajari

Ibeere ogoji: Ti ἑni ti nnkan ti o n san jáde kelekele yen ba şe aluwala, ti o tun wa jáde lèşkan sii léyìn tí ó ti şe

aluwala tan şiwaju ki o to kirun, ki ni o jẹ dandan fun un lati şe?

Idahun ogoji: Ti o ba maa n şe şegeşege, ki o şe sùúrù titi ti akoko ti o maa n dá nibę fi maa wólé, şugbón ti ko basi işesi kan ti o han fun un, igba mii yoo jade, igba mii ko nii jade, nigba naa yoo maa şe aluwala lęyin wiwôle akoko irun, yoo si kirun, ti nnkankan ko si jẹ dandan fun un lati şe.

Ibeere kókanlelogoji: Ki ni o jẹ dandan fun eni ti nnkan ti o sàn yen da si ni ara tabi aşo lati şe?

Idahun kókanlelogoji: Ti o ba jẹ nnkan ti o mọ, nnkankan ko jẹ dandan fun un, ti o ba jẹ nnkan ęgbín- ti o n jade lati inu apo ito- o di dandan fun un lati fọ

Ibeere kejilelogoji: Nipa şíše aluwala latara nnkan ti o n sàn yen, nję fifo awọn orikee aluwala nikán to bí?

Idahun kejilelogoji: Bẹení, ìyen ti to ti o ba jẹ nnkan ti o mọ, oun ni eyi ti o n jade lati inu apo ibile, ti ko kii şe lati inu apo ito

Ibeere kétalelogoji: Ki ni idi ti wọn ko fi gba hadisi kankan ti o da lori bibajé aluwala pélü nnkan ti o n san yen wá láti ọdò Ojisé Ọlöhun- ki iké Ọlöhun ati ọla Rẹ maa ba

a- toun ti bi o şe je pe awon sohaba lobinrin maa n şe
ojukòkòrò láti béèrè nipa idajò awon alamori ęsin wọn?

Idahun këtalelogoji: Nitori pe nnkan ti o n sàn yen kii şe
gbogbo obìnrin ni o maa n şelé si.

Ibeere kérinlelogoji: Èni ti ko ba kii şe aluwala ninu
awon obinrin; latari aimokan rę nipa idajò naa, ki ni o je
dandan fun un lati şe?

Idahun kérinlelogoji: O je dandan fun un lati
ronupiwada lò si ọdò Ọlòhun- Alagbara ti O gbónngbón-, ki
o si beere nipa ìyen lòdò awon onimimò

Ibeere karundinlaadòta: Awon kan maa n sò pe e sò pe
ki èèyàn má şe aluwala latara nnkan ti n sàn naa?

Idahun karundinlaadòta: Iró ni èni tí n fi orò yii ti si mi
lòdò n pa, eyi ti o han ni pe o gboye nínú orò mi pe:
“Dajudaju o je nnkan ti o mò”, wi pe ko nii ba aluwala je

Ibeere kérindinlaadòta: Ki ni idajò nñkan ti o fé dudu ti o
maa n jade latara obinrin şiwaju nnkan oşu pèlú ojo kan
tabi ju bẹ́ lò tabi ti o kere si i, ti o şe pe nnkan ti o n jade
da bíi owu tiirin dudu kan, tabi aláwò ilè tabi nnkan ti o jo
iyen? Ki ni idajò ti o ba je léyìn nnkan oşu?

Idahun kérindinlaadòta: Ti eyi ba wa ninu awon nñkan ti
maa n şáájú nnkan oşu, a je wípe nnkan oşu ni, wòn maa

da iyen mọ pẹlu awọn irora ati inu rirun ti o maa n sáábà
ṣelè si ἑni ti o n ἑe nnkan oṣu

Şugbọn omi ti o fẹ dudu lẹyin nnkan oṣu, yoo ἑe suuru
titi ti yoo fi lọ; nitori pe dudu ti o so pọ mọ nnkan oṣu,
nnkan oṣu ni; fun ọrọ Aisha- ki Ọlọhun yönü si i- pe: **Ma**
kanju titi ti o fi maa ri omi funfun. Ọlọhun ni O ni imo
julọ

*

Ninu awọn idajọ nnkan oṣu ni Hajj ati Umrah

Ibeere kẹtadinlaadọta: Bawo ni ἑni ti o n ἕ se nnkan oṣu ἕ maa ki rakah meji gbigbe urumi? Njé o ni ẹtọ fun obinrin ti o n ἕ se nnkan oṣu lati paara èyíkéyií aaya Kuraani ni jéjé, àbí ko ni ẹtọ?

Idahun kẹtadinlaadọta: Akokọ: O tọ ki a mọ pe gbigbe urumi ko ni irun kankan ti o n bẹ fun un; dajudaju ko wa lati ọdò Anabi- ki iké Ọlóhun ati ọla Rẹ maa ba a- pe o ἕ irun kan ni ofin fun ịjọ rẹ fun gbigbe urumi, boyá pēlu ọrō rẹ ni tabi pēlu işe rẹ tabi pēlu ifirinlẹ rẹ Ikeji: Dajudaju obinrin yii ti o ri nnkan oṣu ʂiwaju ki o to gbe urumi, ọ rōrun fun un lati gbe urumi ti o si n ἕ se nnkan oṣu ; Nitori pe Anabi- ki iké Ọlóhun ati ọla Rẹ maa ba a- pa Asmau ọmọ Umays, iyawo Abu Bakr- ki Ọlóhun yönü si awọn mejeeji- laşẹ nigba ti ejé ibímọ n da lara rẹ ni Zhul Hulayfah, o pa a laşẹ lati wẹ ki o si de aşọ kan mọ oju ara rẹ, ki o si gbe urumi, gęęgę bęę naa ni ἑni ti o n ἕ se nnkan oṣu naa, yoo wa lori urumi rẹ titi yoo fi mọ, lęyin naa yoo rōkirika ile Oluwa, yoo si sa sàfá ati máríwà.

Şugbọn ibeere ti o békérè pé: Njé o ni ẹtọ fun un lati ka Kuraani? Bẹení, ἑni ti o n ἕ se nnkan oṣu ni ẹtọ lati ka

Kuraani nigba bukaata tabi anfaani, şugbон laini bukaata tabi anfaani, bi ko şe pe o fę ka a ni ti ijosin ati isunmo Olóhun, eyi ti o daa julو ni ki o ma ka a

Ibeere kejidinlaadota: Obinrin kan şe irin ajo lо si Hajj, ni o wa ri nnkan oşù rę lati ojо karùn-ún ti o ti bérè irin ajo rę, lęyin dide rę si awon aaye ti wòn ti maa n gbe áràmí, o wę, o si gbe arami, ti ko si tii mọra nibi nnkan oşù re, igba ti o de Mëka Alapón-ónle, o wa ni ita Haram, ko si şe nnkankan ninu awon işe Hajj tabi Umrah, o wa ni Mina fun ojо meji, lęyin naa o mọra, o si wę, o si pe gbogbo işe Umrah ti o si ję eni ti o mọ, lęyin naa eję naa pada nigba ti o n şe Tawaaful Ifaadah, şùgbón ojú n tì í, o si pari awon işe Hajj, ti ko sọ fun alaşę rę afi lęyin dide rę pada si ilu rę, ki ni idajo iyen? Idahun kejidinlaadota: Idajö nibi eyi ni pe: Dajudaju eję ti o şelę si i nibi Tawaaful Ifaadoh, ti o ba ję pe eję nnkan oşu ni, eyi ti o da a mọ pęlu adamọ rę tabi awon irora, dajudaju Tawaaful Ifaadoh naa ko ni alaafia, o si ję dandan fun un lati pada si Makkah; lati şe Tawaaful Ifaadoh, ti yoo si gbe arami Umrah lati awon aaye ti wòn ti maa n gbe e, yoo si şe Umrah pęlu iròkirika ile Oluwa ati sisä safa ati mariwa, yoo si ge irun rę, lęyin naa yoo şe Tawaaful Ifaadoh.

Şugbон ti eję naa ko ba kii şe eję nnkan oşu, eję ti adamọ ti a mọ, bi ko şe pe o jade latara àpòjù àwọn èèyàn

tabi ibéru, tabi nnkan ti o jó iyen, dajudaju irókirika rẹ ni alaafia lodo ἑni ti ko fi imóra ἑe majemu fun irókirika ile Oluwa

Ti pípadà ko ba rórun fun un nibi ḥorò akókó, bójá o wa ni ilu ti o jinna, Hajj rẹ ni alaafia; nitori pe ko ni ikapa ju nnkan ti o ἑe ló

Ibeere kókandinlaadóta: Obinrin kan de ni ἑni ti o gbe árámí Umrah, leyin dide rẹ si Makkah ni o ba ri nnkan oṣu, eleewo rẹ si gbódò ἑe ìrìn-àjò ni kiakia, ti ko si ni ἑni kankan ni Makkah, ki ni idajó naa?

Idahun kókandinlaadóta: Yoo ἑe ìrìn-àjò pélù rẹ, ti yoo si wa lori arami rẹ, leyin naa yoo ἑeri pada ti o ba ti mó, eyi o maa ri béké ti o ba wa ni Saudi; nitori pe ἑisheri pada rórun, ko si bukaata si idamu kankan, tabi si ìwé ìrìnnà ati nnkan ti o jó ὄ.

Şugbón ti o ba jé ajoji, ti ἑisheri pada nira fun un, yoo wé nnkan mó ojú ara rẹ, yoo si rókirika ile Oluwa, yoo sa safá ati mariwa, yoo ge irun rẹ, yoo si pari Umrah rẹ ni ìrìn-àjò kan naa, nitori pe irókirika ile Oluwa rẹ nigba naa ti di kó-şeé-má-şe, kò-şeé-má-şe si maa n sọ nnkan eewo di eto ni.

Ibeere aadóta: Ki ni idajó Musulumi-binrin ti o ἑe nnkan oṣu ni awon ojó Hajj rẹ, njé hajj yen to fun un? Idahun

aadota: Eyi ko şee dahun si titi ti a fi maa mō igba ti o şe nnkan oşu? Iyen ri béké nitori pe awon işe Hajj kan n béké ti nnkan oşu ko lee ni ki èèyàn má şe wọn, àwọn işe kan naa si wa ti nñkan oşù ko nii jẹ ki a le şe wọn, gęęę bii irökirika ile Oluwa, ko rörun lati rökirika rę afi ki o jẹ eni ti o mō, şùgbón o rörun lati şe àwọn işe hajj ti o yatö si i pélú nñkan oşù.

Ibeere kókanlelaadota: Mo ti şe hajj ni ọdún ti o kójá, mo si pe gbogbo awon işe hajj yatö si tawaaful ifaadoh ati tawaafu idagbere, nigba ti o şe pe àwíjàre ti o ba sharia mu ni ko jẹ ki n le şe mejeeji, mo wa şeri pada si ile mi ni Mòdina lori pe ki n pada ni ojo mìràn; lati lọ şe tawaaful ifaadoh ati ti idagbere, şùgbón pélú aimókan mi nípa awon alamori eşin, mo bóra kúrò nibi gbogbo nnkan, mo şe gbogbo nnkan ti wọn şe ni eewo nínú áràmí, mo wa beere nipa şiséri pada mi lati rökirika ile Oluwa, wọn sọ fun mi pe: Ko tọ fun e lati rökirika ile Oluwa, o ti ba hajj jẹ, titun un şe si jẹ dandan fun e ni ọdun ti o n béké, pélú didu maalu tabi abo rakunmi, nję eyi tònà? Nję ònà àbáyọ mii wa? Ki ni nnkan náà? Nję Hajj mi ti baję? Nję dida pada rę jẹ dandan fun mi? E şe mi ni anfaani pélù nnkan ti maa şe, Olòhun a bukun yin

Idahun kókanlelaadota: Eyi naa wa ninu awon adanwo ti o n şélé ninu şisé alaye idajọ laini imo, iwọ ti o wa ninu

işesi yii, o je dandan fun e lati şeri pada si Makkah lati lо şe tawaaful ifaadoh nikan. Şugbon nipa irökirika ile Oluwa ti idagbere, ko je dandan fun e, ni iwọn igba ti o ba si je eni ti o n şe nnkan oşu nigba ti o jáde kuro ni Makkah, iyen ri béké nitori pe eni ti o n şe nnkan oşu, irökirika ile Oluwa ti idagbere ko je dandan fun un Fun hadisi Ibnu Abbas- ki Olóhun yönü si wọn-: Wón pa awọn eniyan láşę lati je ki igbeyin işe hajj wón je irökirika ile Oluwa, şùgbón wón şe e ni fifuyę fun eni ti o n şe nnkan oşu Ninu ęgbawa ti Abu Daud: Ki igbeyin işe ti wón a şe ni ilé Olúwa je irökirika ile naa. Nitori pe Anabi- ki iké Olóhun ati ọla Rẹ maa ba a-nigba ti wón fun un ni iro nipa pe Sofiyyah şe tawaaful ifaadoh, o sọ pe: “Ti o ba ri béké, ki o yaa maa lо”. Eyi da lori pe irökirika ile Oluwa ti idagbere ko nii je dandan fun eni ti o n şe nnkan oşu. Şugbon irökirika ile Oluwa ti ifaadó, o je dandan fun e, nigba ti o ti wa bora kuro nibi gbogbo nnkan ni eni ti o şe aimokan pēlu rę, dajudaju eyi ko ko inira ba e; nitori pe alaimokan ti o şe nnkankan ninu awọn eewo gbigbe arami, ko si nnkan kan fun un; Fun ọro Qoba ti ọla Rẹ ga pe:

﴿...رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِيْنَا أَوْ أَخْطَأْنَا...﴾ [البقرة: 286]

{Olúwa wa, má şe mú wa tí a bá gbàgbéra tábí (tí) a bá şàşìşe}[Surah Al-Baqarah: 286] Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: “Mo ti şe e”. Ati ọro Rẹ pe:

﴿...لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ وَلَكِنَّ مَا تَعْمَدُتُ فُلُوْبُكُمْ...﴾[الحزاب: ٥]

[5]

{Kò sí èṣè fun yín nípa ohun tí ẹ bá şàşìşe rẹ, şùgbón (èṣè wà níbi) ohun tí ọkàn yín mòómò ẹse}[Surah Al-Ahzâb: 5] Gbogbo nnkan eewo ti Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- kó wọn fun ẹni ti o gbe arami, ti o ba ẹse e ni ti aimókan tabi ni ẹni ti o gbagbe, tabi ni ẹni ti wọn jenípá, ko si ẹṣe kankan fun un, şùgbón gbogbo igba ti awijare rẹ ba ti kúrò, o je dandan fun un lati jáwó kuro nibi nnkan eewo naa.

Ibeere kejileaadota: Obinrin ti o ejé ibimọ n da lara rẹ, ti ejé ibimọ rẹ ba béré ni ojo kẹjọ ninu oṣu Dhul-Hijjah, ti o ti pari awon origun Hajj yato si irókirika ile Oluwa ati sisá safá ati mariwa, şùgbón o ẹse akiyesi pe oun ti kókó mó lẹyin ojo mewaa, njé yoo mọra, ti yoo wẹ, ti yoo si pe origun ti o şeku ti o je pe oun ni irókirika ile Oluwa ti Hajj?

Idahun kejileaadota: Ko lẹtqo fun un lati wẹ ati lati rókirika ile Oluwa titi ti mimọ yoo fi da a loju, nnkan ti a n gboye ninu ibeere naa nigba ti o sọ pe: “Kókó” ni pe ko ri mimọ ni pipe, dandan si ni ki o ri mimọ ni pepe, igbakigba

ti o ba mó ni yoo wẹ, yoo si şe tawaafu ati safat ati mariwa naa.

Ti o ba sá sàfá àti málíwà şiwaju irókirika ile Oluwa, ko burú; nitori pe Anabi- ki iké Olóhun ati ọla Rẹ maa ba awọn bi i leere ni Hajj nipa ἑni ti o sa safat ati mariwa şiwaju ki o to rókirika ile Oluwa, o sọ pe: “Kò burú”

Ibeere kétalelaadóta: Obinrin kan gbe arami Hajj lati ààyè kan ti a n pe ni “Sael” ni ἑni ti o n şe nnkan oṣu, nigba ti o de Makkah, o lò si Jeddah fun bukaata rẹ, o mó ni Jeddah, o si wẹ, o si ya irun rẹ, lèyin naa o şe Hajj rẹ ni aşepe, njé Hajj rẹ ni alaafia? Njé nnkankan jẹ dandan fun un?

Idahun kétalelaadóta: Hajj rẹ ni alaafia, nnkankan ko jẹ dandan fun un

Ibeere kérinlelaadóta: Mo n lò fun Umrah, mo wa koja ni aaye ti wọn ti n gbe arami ti mó si n şe nnkan oṣu, mi o wa gbe arami, mo wa wa ni Makkah titi ti mo fi mó, mo wa gbe arami lati Makkah, njé eyi lètò? Tabi ki ni maa şe? Ki ni o jẹ dandan fun mi?

Ídáhùn kérinlelaadóta: İşe yi ko lètò, ati pe obinrin ti o fẹ şe Umrah, ko lètò fún un ki o koja aaye ti a ti n gbe arami lai gbe arami, koda ki o jẹ ἑni ti o n şe nnkan oṣu,

yoo gbe arami ni ḥeni ti o n ṣe nnkan oṣu, arami ti o gbe si maa ni àlàáfià. Eri lori iyen ni pe: Asmau ọmọ Umays, iyawo Abu Bakr- ki Ọlohungun yönü si wọn- bímọ, Anabi- ki iké Ọlohungun ati ọla Rẹ maa ba a- si ti lọ si Dhul Hulayfah ti o fẹ ṣe Hajj idagbere, o wa ranṣe si Anabi- ki iké Ọlohungun ati ọla Rẹ maa ba a- pe: Bawo ni maa ṣe ṣe? O sọ pe: “Wè, ki o si wé oju ara rẹ pēlu aşo kan, ki o si gbe arami”. Ejé nnkan oṣu da gęęę bii ejé ibimọ A maa sọ fun obinrin ti o n ṣe nnkan oṣu ti o ba koja ni aaye ti a ti n gbe arami, ti o si fẹ ṣe Umrah tabi Hajj, a maa sọ fún un pe: Wẹ, ki o si wé oju ara rẹ pēlu aşo kan, ki o si gbe arami, Al-Istithfaar, itumọ rẹ ni pe: Yoo de aşo kan mọ oju ara rẹ, yoo si so o, Ieyin naa yoo gbe arami, boyo pēlu Hajj ni o tabi pēlu Umrah, şugbọn ti o ba ti gbe arami wọ ti o si ti de Makkah, ko nii wa si ile Oluwa, ko si nii rökirika rẹ titi ti yoo fi mọ Fun idi eyi, Anabi- ki iké Ọlohungun ati ọla Rẹ maa ba a- sọ fun Aisha nigba ti o ṣe nnkan oṣu ni asiko Hajj, o sọ fun un pe: “Ṣe nnkan ti alalaaji n ṣe, yato si ki o rökirika ile Oluwa titi ti waa fi mọ”, eleyii ni ęgbawa Bukhari ati Muslim Ninu “Sohiihu Bukhari” bákan náà, Aisha sọ pe nigba tioun mọ, oun rökirika ile Oluwa, oun si sa safatati mariwa Eyi da lori pe ti obinrin ba gbe arami pēlu Hajj tabi Umrah ti o si n ṣe nnkan oṣu, tabi nnkan oṣu de ba a şiwaju irökirika ile Oluwa, dajudaju ko nii rökirika ile Oluwa, ko si nii sa safatati mariwa titi ti yoo fi mọ ti yoo si wẹ

Şugbон ti o ba ti rôkirika ile Oluwa ti o si je ἑni ti o mō, lęyin ti o wa pari irôkirika ni o wa ri nnkan oşu, yoo tesiwaju, yoo si sa safa ati mariwa koda ki nnkan oşu wa lara rę, yoo si ge ninu irun ori rę, yoo si pari Umrah rę; nitori pe wọn ko şe imora ni majemu fun sisa safa ati mariwa.

Ibeere karundinлогота: Mo wa lati Yanbu fun Umrah emi ati iyàwó mi, şugbон nigba ti mo de Jeddah, iyawo mi ri nnkan oşu, şugbон mo pari Umrah ni emi nikan yatо si iyawo mi, ki ni idajö nipa ti iyawo mi?

Idahun karundinлогота: Idajö nipa iyawo rę ni pe: Yoo şe suuru titi ti yóò fi mō, lęyin yoo şe Umrah rę; Nitori pe Anabi- ki ikę Qlüahun ati ọla Rę maa ba a- nigba ti Sofiyyah- ki Qlüahun yönü si i- ri nñkan oşù, o şo pe: “**Şeoun ni o maa da wa duro ni?** Wọn şo pe: **O ti şe tawaaful ifaadö.** O şo pe: “**Ti o ba ri béké, ki o maa ló**” Qrö rę- ki ikę Qlüahun ati ọla Rę maa ba a- pe: “**Şeoun ni o maa da wa duro ni?** Je ἑri lori pe o je dandan fun obinrin lati duro- ti o ba ri nnkan oşu şiwaju tawaaful ifaadö- titi ti yoo fi mō, lęyin naa yoo rôkirika ile Oluwa

Gegę bęę naa ni irôkirika ile Oluwa ti Umrah, oun naa da gegę bii irôkirika ile Oluwa ti ifaadö; nitori pe o je origun kan ninu Umrah, ti ἑni ti o n şe Umrah ba ri nnkan

oşu şiwaju irôkirika ile Oluwa, yoo şe suuru titi ti yoo fi mō, lęyin naa yoo rôkirika ile Oluwa

Ibeere kérindinlógota: Njé aaye ti a ti n sa safa ati mariwa wa lara Haram? Njé éni ti o n şe nnkan oşu maa sunmō ọn? Njé o jé dandan fun éni ti o ba wō Haram lati aaye ti a ti n sa safa ati mariwa lati yan nafila Tahiyyatul Masjid?

Idahun kérindinlógota: Eyi ti o han ni pe aaye ti a ti n sa safa ati mariwa ko si ninu mósalasi; nitori idı eyi ni wòn fi mō ogiri kan ti o şe opinya laaarin mejeeji, şugbón ogiri kekere ni, ko si iyemeji pe oore ni fun awon eniyan; nitori pe ti wòn ba mu u wō inu mósalasi ti wòn fi si ara rē, ì bá jé eewó fun obinrin ti o ba ri nnkan oşu laaarin irôkirika ile Oluwa ati sisa safa ati mariwa lati sa safa ati mariwa.

Ìdájó ti maa şe ni pe: Ti o ba ri nnkan oşu lęyin irôkirika ile Oluwa ati şiwaju sisa safa ati mariwa, yoo sa safra ati mariwa; torí pé aaye ti a ti n sa safra ati mariwa kii şe ara mósalasi.

Şugbón nafila tahiyyatul masjid, a le sō pe: Dajudaju ti ọmoniyen ba sa safra ati mariwa lęyin irôkirika ile Oluwa, ti o wa pada si mósalasi lęyin náà, yoo ki i, ti o ba si gbe nafila tahiyyatul masjid ju silé, ko si eşe kankan fun un Eyi

ti o daa julò ni ki o şe amulo anfaani naa, ki o si ki rakah meji; nitori ọla ti o n bẹ fun irun ni aaye yii.

Ibeere kẹtadinlógota: Mo şe Hajj, ni mo wa ri nnkan oṣù, ojú wa n ti mi lati sọ fun èèyàn, mo wa wọ inu Haram, mo si kirun, mo si rókirika ile Oluwa, mo tun sa safa ati mariwa, ki ni o jẹ dandan fun mi lati şe ti o si jẹ pe eyin ejé ibímọ ni o wa

Idahun kẹtadinlógota: Ko lẹtqo fun obinrin ti o ba n şe nnkan oṣu tabi ti ejé ibímọ ba n da lara rẹ lati kirun, boyan ni Makkah ni tabi ni ilu rẹ tabi ni ibikíbi. Fun ọrọ Anabi- ki iké Ọlóhun ati ọla Rẹ maa ba a- ti o sọ nipa obinrin pe: “Şe kii şe pe ti o ba şe nnkan oṣu ko nii kirun, ko si nii gba awé ni?”. Àwọn Musulumi ti fi ẹnu ko lori pe ko lẹtqo fun ẹni ti o n şe nnkan oṣu lati gba awé, ko si lẹtqo fun un lati kirun

O jẹ dandan fun obinrin yii ti o şe iyen, lati ronupiwada lọ si ọdò Ọlóhun, ki o si wa aforijin nibi nnkan ti o waye lati ọwó rẹ

Şugbọn irókirika ile Oluwa rẹ ni asiko ti n şe nnkan oṣu ko ni alaafia, şugbọn sisá safá ati mariwa rẹ ni alaafia; nitori pe ọrọ ti o tẹsuwọn julò ni pe a le sa safá ati mariwa şiwaju tawaafu ti hajj, lori eyi, o jẹ dandan fun un lati da irókirika ile Oluwa pada; torí pe irókirika ile Oluwa ti ifaadó

jẹ origun kan ninu origun Hajj, ti a ko le bọra sílè ni ti ikeji àyàfi pèlú rẹ.

Ti o ba ri bẹẹ, obinrin yii, ọkọ rẹ ko nii sunmọ ọn- ti o ba jẹ eni ti o ni ọkọ- titi ti yoo fi ròkirika ile Oluwa, wọn ko si nii ta kókó ìgbéyàwó rẹ- ti ko ba tii ni ọkọ- titi ti yoo fi ròkirika ile Oluwa, Ọlohun- ti ọla Rẹ ga- ni O ni imọ ju lọ

Ibeere kejidinlógota: Ti obinrin ba ri nnkan oṣu ni ojọ Arafah, ki ni yoo şe?

Ìdáhùn kejidinlógota: Ti obinrin ba ri nnkan oṣu ni ojọ, yoo tésiwaju nibi işe Hajj, yoo si şe nnkan ti awọn eniyan n şe, ko si nii ròkirika ile Oluwa titi ti yoo fi mó.

Ibeere kòkandinlógota: Ti obinrin ba ri nnkan oṣu lẹyin jiju oko jamratul akóba, ati şiwaju iròkirika ile Oluwa ti ifaadó, ti oun ati ọkọ rẹ si so pọ mó awọn arìnrìn-àjò kan ti wọn jọ n lọ papọ, ki ni o jẹ dandan fun un lati şe, ti o si mó pe pipada ko lee ròrun fun oun lẹyin ìrìn-àjò rẹ?

Idahun kòkandinlógota: Ti pipada ko ba ròrun fun un, yoo we nñkan mó oju ara rẹ, lẹyin naa yoo ròkirika ile Oluwa fun lìlúrí, ko si si eşẹ kankan fun un, yoo si pari awọn işe hajj ti o şeku

Ibeere ögota: Ti ἑni ti ejé ìbímọ ba n da lara rẹ ba mọ
ṣíwaju ogoji ọjọ, njẹ hajj rẹ ni alaafia? Ti ko ba ri mimọ, ki
ni yoo ṣe ti o si gbero síše hajj?

Idahun ögota: Ti ἑni ti ejé ìbímọ ba n da lara rẹ ba mọ
ṣíwaju ogoji ọjọ, yoo wẹ, yoo kirun, yoo si ṣe gbogbo
nnkan ti awọn ti wọn mọ n ṣe, tití ti o fi dórí irókirika ile
Oluwa; nitori pe ejé ìbímọ ko si aala fun ọjọ ti o kere julọ
fun un Şugbọn ti ko ba ri mimọ, dajudaju hajj rẹ ni alaafia,
şugbọn ko nii rókirika ile Oluwa titi ti yoo fi mọ Nitori pe
Anabi- ki iké Olóhun ati ọla Rẹ maa ba a- kọ fun ἑni ti o n
ṣe nnkan oṣu kuro nibi irókirika ile Oluwa, ati pe ejé ibimọ
da gẹgẹ bii ejé nnkan oṣu nibi eyi

*

Index

Ibeere ögota nipa awọn idajọ ejẹ nnkan oṣu ati ibimọ	1
Oro iṣaaaju.....	3
Ninu awọn idajọ ejẹ nnkan oṣu nibi irun ati awẹ.....	5
Ninu awọn idajọ imọra nibi irun.....	32
Ninu awọn idajọ nnkan oṣu ni Hajj ati Umrah	39

Get to know more about Islam

in more than
100 languages

موسوعة الأحاديث البربرية
HadeethEnc.com

Accurate translations of
Prophetic Hadiths and their
explanations in more than
(60) languages.

بيان الإسلام
byenah.com

Selected materials to
introduce and teach
Islam in more than
(120) languages.

موسوعة القرآن الكريم
QuranEnc.com

Accurate translations
of the meanings of the
Quran in more than
(75) languages.

موسوعات وخدمات إسلامية باللغات
s.islamenc.com

For more websites
in world languages
(s.islamcontent.com)

موسوعة المحتوى الإسلامي باللغات
islamcontent.com

Various and comprehensive
Islamic materials in more
than (125) languages.

مالا يسع أطفال المسلمين جهله
kids.islamenc.com

Questions and answers for
Muslim children and public in
more than (40) languages.

Yo138